

BOŽENA NĚMCOVÁ (? 1820 – 1862)

- nejasný původ a datum narození
- dívčí jméno – Barbora Panklová
- vyrůstala v Ratibořicích, velký vliv na ni měla její babička; později byla na vychování v rodině panského úředníka – rozvíjela čtenářské zájmy
- českou vlastenkou se stala, až když se v r. 1837 na nátlak matky provdala za Josefa Němce (úředník – rodina se často stěhuje)
- měla 4 děti, ale její manželství nebylo šťastné
- pozoruhodná, inteligentní žena, stýkala se s předními osobnostmi kulturního života
- **dílo:**
  - ❖ pohádky:
NÁRODNÍ BÁCHORKY A POVĚSTI (např. Chytrá horákyňě)
SLOVENSKÉ POHÁDKY A POVĚSTI
  - ❖ národopisné studie
OBRAZY Z OKOLÍ DOMAŽLICKÉHO
  - ❖ povídky – ve všech povídkách vystupuje „postava dobrého člověka“
CHUDÍ LIDÉ
PAN UČITEL
CHYŽE POD HORAMI

DIVÁ BÁRA

- dcera pastýře Jakuba – nový typ dívky (nezávislost na muži, nepodřízenost) X Elška z fary
- hlavní postava přerůstá konvenční (=zažité) představy o pasivní úloze ženy ve společnosti – je smělá, statečná, zdánlivě drsná, ale v jádru ušlechtilá -> v zájmu přítelkyně se staví proti celé vesnici

V ZÁMKU A PODZÁMČÍ

- dvojí svět – zámek X podzámčí
- základní princip – kontrast (už v názvu)
sobectví a bezcitnost na zámku X obětavost, vzájemná pomoc v podzámčí

vrchol tvorby:

BABIČKA

- obraz venkovského života
- cíl: ukázat harmonický život prostých lidí, vzor dokonalosti
- postavy z venkovského prostředí:
  - babička (Magdalena Novotná) – ústřední postava, vztah k práci, životu, přírodě, vlasti; moudrost a životní zkušenost, ušlechtilost
  - Barunčini rodiče (Panklovi) – zpanštlá matka a sdílný, srdečný otec
  - děti: Barunka (autorka), Jan, Vilém, Adélka
  - lidové typy: mlynář, Kristla a Jakub, rodina Kudrnova, Viktorka
- Postavy z panského světa:
  - paní kněžna
  - komtesa Hortensie